

Bezoek ANT2-delegatie aan Tweede Kamer heeft succes

Geef mij tijd om naar school te blijven gaan

Op 3 november 2005 bracht de ANT2-delegatie van de Beroepsvereniging van NT2-docenten een bezoek aan de Vaste Tweede-Kamercommissie voor Integratiebeleid en de Vaste Commissie voor OCenW. Aanleiding: de slechte positie van analfabeten in de nieuwe inburgeringswet. De delegatie bestond uit vier ANT2-docenten, Annemie Koenders, Merel Borgesius, Susanna Strube en Lisbeth van Hoek, en Gabrielle Brouwer en Simon Verhallen namens de vereniging. Het belangrijkste delegatielid was Nesrin Ahmad, ANT2-cursiste bij Gilde Opleidingen uit Limburg. Hieronder een evaluatie.

Dit artikel verscheen eerder in Les 138

SUSANNA STRUBE, GABRIELLE BROUWER, MEREL BORGESIOUS/BVNT2

Op 16 november 2005 stond de volgende passage te lezen in de meningenrubriek van het *NRC Handelsblad*:

'Ook bij de nieuwe inburgeringswet slaat het kabinet de plank mis. Autochtone analfabeten mogen vrijwillig en gratis een alfabetiseringscursus volgen, maar analfabete allochtonen worden gedwongen en moeten het uit eigen zak betalen. De cursus is te beperkt om lezen en schrijven onder de knie te krijgen én iets te leren over de Nederlandse taal en samenleving. Er is amper tijd om zich voor te bereiden op het examen dat ze verplicht moeten halen, omdat ze anders een flinke boete krijgen. Dergelijke onzin zorgt niet voor integratie, maar voor een hoop frustratie.'

SP-Kamerleden Fenna Vergeer en Jan Marijnissen

Deze tekst zou wel eens een van de gevolgen kunnen zijn van het bezoek.

Delegatielid Nesrin Ahmad maakte in haar voordracht duidelijk waar het de delegatie om ging:

'Ik ben Nesrin Ahmad.

Ik ben 45 jaar.

Ik woon in Venlo.

Ik kom uit Irak.

In Irak was ik één jaar op school.

Hier leerde ik alleen Arabisch.

Dus moet ik nu ook de Nederlandse letters leren lezen en schrijven.

Dit is heel moeilijk.

Ik zit nu één jaar op school bij Gilde Opleidingen.

*Ik leer lezen, schrijven en goed praten.
Ik vind dit belangrijk.
Ik woon alleen.
Ik moet zelf voor alles zorgen.
Ik kan geen brieven lezen.
Ik kan geen formulieren invullen.
Nu moet ik andere mensen vragen om mij te helpen.
Graag wil ik dit zelf leren.
Ik heb veel tijd nodig om het te leren.
Nu mag ik van de gemeente naar school.
De gemeente betaalt mijn school.
Ik hoop dat de gemeente dit mag blijven doen, want zelf heb ik geen geld.
Ik heb een uitkering van de sociale dienst.
Er is geen werk voor mij, omdat ik nog niet goed Nederlands spreek.
En niet goed kan lezen en schrijven.
Mijn vraag: geef mij tijd om naar school te blijven gaan?’*

Aanleiding voor het bezoek was de rondetafeldiscussie die gehouden werd op de Alfa-NT2-studiedag van de BVNT2 in Den Haag op 8 april 2005. Thema van de rondetafel was de politiek en Alfa-NT2.

Tijdens deze workshop zijn de knelpunten van de Alfa-NT2-trajecten geïnventariseerd en toen is afgesproken om de gesignaleerde knelpunten bij de politici te bezorgen. Dit resulteerde in de hoorzitting van 3 november. De inzet was o.a. het inzicht in de materie bij de Kamerleden te vergroten, veel aandacht te vragen voor specifieke problemen van Alfa-NT2-cursisten en de Kamerleden te bewegen Alfa-NT2 uit het inburgeringstraject te halen en gewoon weer in de educatie (WEB) terug te brengen.

De commissieleden en hun beleidsmedewerkers werd uitgelegd hoe de Alfa-NT2-trajecten eruitzien, welke plaats de mondelinge en schriftelijke vaardigheden, de alledaagse communicatieve vaardigheden, de technische lees- en schrijfvaardigheden en de schoolse vaardigheden in de trajecten innemen.

Het is voor derden niet gemakkelijk om voor de geest te halen om wat voor mensen het gaat. Sommige Kamerleden

denken dat alfabetisering en het leren van NT2 hetzelfde is. Het was daarom goed dat de delegatie ook iets meer kon zeggen over de verschillende cursistentypen binnen de doelgroep Alfa-NT2-cursisten. Daarom werd er (globaal) onderscheid gemaakt tussen:

- anders-alfabeten;
- snelle-slimme (vaak jonge) maar ongeletterde cursisten;
- reguliere, gemiddelde cursisten – vaak ouderen en (groot)moeders met kinderen;
- trage cursisten met een beperkt leervermogen.

‘If you educate the mother you educate the family’

Om aan te geven dat geslaagd integratiebeleid juist samenhangt met goed alfabetiseringsonderwijs werd benadrukt dat Alfa-NT2-cursussen veel meer opleveren dan alleen alfabetisering. De houding verandert ten goede, er zijn meer contacten in de buurt, het contact op de basisschool loopt beter, de kinderen worden beter ondersteund. En wat heel belangrijk is, is dat het zelfvertrouwen groeit. De positie die de Alfa-NT2-cursist inneemt in het gezin en in de familie wordt ook sterker.

Wat de delegatie vooral duidelijk wilde maken is dat Alfa-NT2 echt iets anders is dan NT2 of NT1 (autochtone functioneel analfabeten). Dit heeft gevolgen op inhoudelijk gebied. Denk aan de werving, de organisatie, de didactiek, de manier van evalueren en toetsen, enzovoort. Maar ook op beleidsmatig gebied: de lengte van het traject en de financiering hiervan. Een alfabetiseringstraject zou vooraf moeten gaan aan het inburgeringstraject volgens het nieuwe stelsel.

Weinig cijfers beschikbaar

In de discussie werd natuurlijk om cijfers gevraagd. Hoeveel uur heeft de Alfa-NT2-cursist nodig en hoeveel procent van de allochtone cursisten is eigenlijk analfabeet?

Helaas, gedegen onderzoek naar het werkelijke aantal analfabeten onder de volwassen inburgeraars in Nederland (nieuwkomers en oudkomers) is nooit gedaan. Maar naar het oordeel van de delegatie (een schatting op grond van ervarings-

gegevens) bestaat landelijk gezien zo'n 10 tot 15% van de anderstalige populatie uit (anders-)analfabeten. Qua gemeente kunnen deze percentages wel een beetje verschillen (in de grote steden ligt het percentage hoger).

Volgens opgaven van de ROC's en de gemeenten telt de WIN (nieuwkomers) 10% analfabeten. Het aandeel analfabeten lijkt groter omdat zij relatief langer in opleiding zijn. Dat verklaart ten dele het verschil in echte cijfers en de waarneming van de docenten.

Advies: ANT2-traject buiten de inburgering houden

Tot slot vroegen de Kamerleden ook naar de financiering van de alfabetiseringscursussen. De delegatie was van mening dat er een maatschappelijke verantwoordelijkheid moet zijn om basale vaardigheden zoals lezen en schrijven gratis aan te bieden. Net zoals er nu zo'n dergelijke voorziening voor analfabe-

te *autochtonen* is, zou er ook zo'n mogelijkheid moeten zijn voor Alfa-NT2-cursisten.

Daarom pleitte de delegatie van de BVNT2 ervoor om de alfabetiseringsfase van deze doelgroep buiten het inburgeringsregime te houden en bijvoorbeeld te laten vallen onder de WEB (Wet Educatie en Beroepsonderwijs). Als het Alfa-NT2 gewoon in de WEB blijft, dan blijft het ook gewoon bij de ROC's; immers, de aanbieders van web-onderwijs zijn de ROC's. Dit biedt mogelijkheden om Alfa-NT2-cursisten een voorfase aan te bieden.

Gelukkig gingen de meeste Kamerleden in op de uitnodiging om eens in een klas te komen kijken om zo met eigen ogen de situatie van het Alfa-NT2-onderwijs te kunnen zien.

De delegatie hoopt dat de Kamerleden de handen ineenslaan en kamerbreed een wijziging willen ondersteunen.

Vijftigplussers actief in Ulft

Sinds enige tijd is er een toenemende belangstelling voor ouder wordende migranten. Die belangstelling uit zich op verschillende manieren: aandacht in de media voor de specifieke problemen van allochtone ouderen, het instellen van projecten en voorzieningen en speciaal op deze groep toegesneden lesmateriaal en lessen. Alfa-nieuwsredacteur Ineke van de Craats reisde naar Ulft om verslag te doen van een activeringsproject voor vijftigplussers.

INEKE VAN DE CRAATS/RADBOD UNIVERSITEIT NIJMEGEN

Oudkomers

Sinds tien jaar worden door de Sluseborch, een instelling voor wel-

zijnswerk en preventieve zorg in de Achterhoek, cursussen NT2 en maatschappijoriëntatie verzorgd. Sinds

anderhalf jaar organiseert de Sluseborch ook projecten voor oudkomers. Het is de enige instelling in de gemeente Oude